

Spis treści

Wstęp.....	11
Rozdział 1. Istota i rola małych i średnich przedsiębiorstw w polskiej gospodarce.....	15
1.1. Definicja i cechy małych i średnich przedsiębiorstw.....	15
1.2. Wielkość i struktura sektora MSP w Polsce.....	18
1.3. Znaczenie małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce.....	25
1.4. Bariery rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce.....	29
1.5. Wspieranie funkcjonowania małych i średnich przedsiębiorstw przez Unię Europejską.....	33
Rozdział 2. Internacjonalizacja małych i średnich przedsiębiorstw... 37	
2.1. Pojęcie internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw.....	37
2.2. Teorie internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw.....	40
2.3. Strategie internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw.....	44
2.4. Motywy internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw.....	47
2.5. Stopień internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw.....	51
Rozdział 3. Formy internacjonalizacji małych i średnich przedsiębiorstw.....	55
3.1. Eksport towarów i usług.....	55
3.2. Import bezpośredni.....	58

3.3. Obrót nakładczy, obrót uszlachetniający i obrót reparacyjny.....	59
3.4. Obrót licencyjny.....	61
3.5. Franchising.....	62
3.6. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne.....	64
Rozdział 4. Międzynarodowa konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw.....	68
4.1. Konkurencyjność i przewaga konkurencyjna małych i średnich przedsiębiorstw.....	68
4.2. Rodzaje przewagi konkurencyjnej małych i średnich przedsiębiorstw.....	70
4.3. Źródła przewagi konkurencyjnej małych i średnich przedsiębiorstw.....	72
4.4. Konkurencyjność polskich małych i średnich przedsiębiorstw — wyniki badań.....	80
Rozdział 5. Badanie rynków zagranicznych przez małe i średnie przedsiębiorstwa.....	85
5.1. Istota badania rynków zagranicznych przez małe i średnie przedsiębiorstwa.....	85
5.2. Wybór rynku zagranicznego.....	88
5.3. Wybór zagranicznego partnera handlowego. Źródła informacji o potencjalnych kontrahentach.....	96
Rozdział 6. Przygotowanie i zawarcie transakcji w handlu zagranicznym przez małe i średnie przedsiębiorstwa.....	108
6.1. Pojęcie i przebieg transakcji w handlu zagranicznym . . .	108
6.2. Podstawowe rodzaje transakcji stosowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa w handlu zagranicznym.....	111
6.3. Zapytanie ofertowe, oferta i zamówienie w handlu zagranicznym.....	112
6.4. Sposoby i miejsce zawierania umów w handlu zagranicznym przez małe i średnie przedsiębiorstwa . . .	115
6.5. Negocjacje handlowe.....	116

Rozdział 7. Kontrakt i jego rola w transakcji handlu zagranicznego.....	121
7.1. Definicja kontraktu.....	121
7.2. Obowiązki i prawa stron kontraktu.....	122
7.3. Elementy kontraktu.....	123
7.4. Międzynarodowe formuły handlowe Incoterms 2000.....	131
7.5. Podstawowe dokumenty handlowe.....	137
Rozdział 8. Zarządzanie marką przez małe i średnie przedsiębiorstwa na rynkach zagranicznych.....	143
8.1. Definicja i znaczenie marki.....	143
8.2. Nazwa marki i slogan marketingowy.....	146
8.3. Proces tworzenia marki przez małe i średnie przedsiębiorstwa.....	148
8.4. Model rozwoju marek w przedsiębiorstwach z sektora MSP.....	151
8.5. Praktyczne aspekty zarządzania markami przez polskie małe i średnie przedsiębiorstwa na rynkach zagranicznych.....	155
Rozdział 9. Polityka jakości produktów w przedsiębiorstwach sektora MSP i standardy jakościowe na rynkach zagranicznych.....	161
9.1. Znaczenie jakości produktów w małych i średnich przedsiębiorstwach.....	161
9.2. Polityka jakości. System zarządzania jakością w małych i średnich przedsiębiorstwach.....	162
9.3. Jednolity Rynek unijny.....	165
9.4. Standardy jakościowe i dostęp do rynku rosyjskiego.	172
9.5. Standardy jakościowe obowiązujące na terytorium Republiki Białorusi.....	177
Rozdział 10. Formy wspierania eksporterów z sektora MSP.....	181
10.1. Założenia dotyczące wspierania przedsiębiorstw z sektora MSP w Unii Europejskiej.....	181
10.2. Program Marketingu Narodowego Polski.....	182
10.3. Program dotacji dla przedsiębiorców wyłącznie z sektora MSP na dofinansowanie kosztów uzyskania certyfikatu wyrobu.....	184

10.4. Realizacja branżowych projektów promocyjnych dotyczących eksportu.....	186
10.5. Udział małych i średnich przedsiębiorstw w zagranicznych targach i wystawach.....	188
10.6. Udział małych i średnich przedsiębiorstw w wyjazdowych misjach gospodarczych związanych z udziałem w targach lub wystawach za granicą.....	189
10.7. Konkursy promujące polskie przedsiębiorstwa i marki w Polsce i na świecie.....	190
Rozdział 11. Rozliczanie transakcji handlu zagranicznego.....	195
11.1. Infrastruktura do realizacji rozliczeń międzynarodowych.....	195
11.2. Klasyfikacja rozliczeń międzynarodowych.....	198
11.3. Nieuwarunkowane sposoby rozliczeń.....	200
11.4. Uwarunkowane sposoby rozliczeń.....	201
11.5. Podstawowe instrumenty zapłaty w handlu zagranicznym.....	206
Rozdział 12. Zabezpieczenie płatności w handlu zagranicznym przez banki i instytucje ubezpieczeniowe.....	212
12.1. Bankowe formy zabezpieczenia zapłaty w handlu zagranicznym.....	212
12.2. Ubezpieczenie należności eksportowych.....	216
12.3. Windykacja należności z zagranicy.....	219
Rozdział 13. Cło w obrocie towarowym z zagranicą.....	222
13.1. Regulacje celne Unii Europejskiej.....	222
13.2. Zgłoszenie celne.....	224
13.3. Procedury celne.....	226
13.4. Unijny system sprawozdawczości statystycznej INTRASTAT.....	229
Rozdział 14. Spedycja i transport towarów w obrocie zagranicznym małych i średnich przedsiębiorstw....	232
14.1. Rola spedytora w handlu zagranicznym.....	232
14.2. Przebieg procesu spedycyjnego.....	235
14.3. Wybór właściwego środka transportu w handlu zagranicznym.....	236

14.4. Przewóz ładunków handlu zagranicznego transportem morskim.....	237
14.5. Przewozy towarów z wykorzystaniem międzynarodowego transportu samochodowego.....	240
14.6. Międzynarodowe przewozy kolejowe.....	241
14.7. Międzynarodowy transport lotniczy.....	243
Rozdział 15. Ryzyko i ubezpieczenia w transakcjach handlu zagranicznego.....	245
15.1. Pojęcie i rodzaje ryzyka w międzynarodowych transakcjach handlowych.....	245
15.2. Metody eliminacji lub ograniczania ryzyka.....	247
15.3. Ubezpieczenie ładunków w transporcie morskim.....	248
15.4. Ubezpieczenie ładunków w lądowym transporcie międzynarodowym.....	251
15.5. Jednorazowe i ramowe umowy ubezpieczenia ładunków.....	253
Rozdział 16. Reklamacje i postępowanie arbitrażowe w międzynarodowym obrocie gospodarczym.....	256
16.1. Pojęcie reklamacji i ich rodzaje.....	256
16.2. Załatwianie reklamacji przez eksporterów i importerów.....	259
16.3. Rozstrzyganie sporów w postępowaniu arbitrażowym ...	261
Rozdział 17. VAT i akcyza w obrocie handlowym z zagranicą ...	264
17.1. Podatek VAT w eksporcie i wewnątrzwspólnotowej dostawie towarów.....	264
17.2. Podatek VAT w imporcie i wewnątrzwspólnotowym nabyciu towarów.....	267
17.3. Akcyza w transakcjach zagranicznych.....	270
Bibliografia.....	274